

GROEPSCONSULTEN VOOR TIENERZWANGEREN

Disclosure belangen spreker

Het huidig onderzoek is het afstudeerproject van Tania Kingma en Fleur Broers tijdens de opleiding tot verloskundige aan de Verloskunde Academie Amsterdam.

In opdracht van verloskundigenpraktijk La Vita is er onderzoek gedaan naar de ervaringen van tienerzwangeren over de groepsconsulten die in 2012 werden aangeboden.

GROEPSCONSULTEN VOOR TIENERZWANGEREN:

Een kwalitatief onderzoek

naar de ervaringen van tienerzwangeren over groepsconsulten.

FMW Broers, TBL Kingma, JT Gitsels-van der Wal^{1,2}, Y Smit¹.

¹Verloskunde Academie Amsterdam, ²Faculty of Theology, VU University Amsterdam. *Contact: fleurbroers@gmail.com; taniakingma@gmail.com.

Introductie

In de gezondheidszorg is toenemend aandacht voor preventie. Met name in de lage sociaal economische klasse valt gezondheidswinst te behalen en in de verloskunde bijvoorbeeld bij tienerzwangeren. Tienerzwangerschap wordt geassocieerd met maternale morbiditeit en foetale en neonatale morbiditeit en mortaliteit, zoals partus prematurus, intra-uteriene groeiretardatie en perinatale sterfte. Daarnaast maken tienerzwangeren in een korte periode twee transitie door: van kindertijd naar volwassenheid en tegelijkertijd de transitie naar ouderschap.

Een eerstelijns verloskundigenpraktijk nabij Amsterdam is in 2011 gestart met groepsconsulten voor tienerzwangeren. De groepsconsulten worden afgewisseld met individuele consulten. Aanleiding was de toename van tienerzwangeren in deze praktijk en de positieve resultaten van internationaal onderzoek naar groepsconsulten.

Onderzoeksvraag

Hoe ervaren tienerzwangeren groepsconsulten tijdens de zwangerschap in een eerstelijns verloskundigenpraktijk?

Methode

Exploratief kwalitatief onderzoek middels semigestructureerde diepte-interviews in februari en maart 2013. Participanten kwamen uit een eerstelijns verloskundigenpraktijk nabij Amsterdam, die in 2012 en 2013 minstens vier prenatale groepsconsulten hadden bijgewoond.

Resultaten

De participanten uit deze studie waren vier nulliparae met een leeftijd tussen 16 en 20 jaar (zie basiskarakteristieken).

Basiskarakteristieken	Participanten			
	P1	P2	P3	P4
Leeftijd tijdens baring	20	20	19	16
Etniciteit	Nederlandse	Surinaamse	Marokkaanse	Antilliaanse
Sociale status	Samenwonend	Alleenstaand	Getrouwd	Lat relatie
Educatie	VMBO	Student mbo	Student hbo	Student mbo
Gepland zwanger	Nee	Nee	Beetje	Nee
Eerste kind	Ja	Ja	Ja	Ja

Diversiteit van amenorroeduur en cultuur binnen een groep werd als positief ervaren. Drie thema's resultaten kwamen naar voren: Leerrendement; Spreken in de groep; en Verloskundige zorg.

Groepsconsult	Planning
Frequentie	Maandelijks
Duur	120 minuten: 60min tieners; 60min met verwanten.
Opbouw	Programma bespreken: geplande onderwerpen en nieuw aangedragen onderwerpen; Controle door verloskundige en elkaars buik voelen; Onderwerpen bespreken, verloskundige ondersteund en is gespreksleider.

Het delen van ervaringen en het luisteren naar elkaar werd als een goed onderdeel van groepsconsulten ervaren. De tienerzwangeren gaven aan dat ze eigen zwangerschapsklachten en ervaringen vergeleken met die van groepsleden en zich in elkaar herkenden. Dit hielp hen bij het relativeren van ervaringen en klachten, waardoor ze elkaar geruststelden, steunden en praktische hulp boden.

“Ik kan begrijpen dat mensen denken hé, ik ben niet de enige”; “Gewoon het gevoel dat je niet alleen bent, weetjewel, als tienermoeder.”

De participanten vertelden meer informatie te ontvangen tijdens de groepsconsulten dan tijdens individuele consulten. Ze voelden zich vrij om hun eigen inbreng te doen in groepsconsulten, maar intieme vragen werden bij voorkeur besproken in de individuele consulten.

De participanten vonden de continuïteit van de verloskundige belangrijk. Ze vonden de combinatie van groepsconsulten en individuele consulten een goede vorm van prenatale begeleiding en vinden dat dit aan alle tienerzwangeren moet worden aangeboden.

Discussie

Door individuele consulten te combineren met groepsconsulten wordt voorzien in de behoefte van de tienerzwangeren. Het leerrendement wordt verhoogd, tieners ervaren sociale steun en lijken goed voorbereid te worden op de partus. Groepsconsulten voor de obstetrische risicogroep tienerzwangeren lijken een aangewezen methode om obstetrische zorg af te stemmen, te optimaliseren en gezondheidswinst te behalen.

De resultaten uit dit onderzoek moeten voorzichtig geïnterpreteerd worden. De onderzoekspopulatie was lastig te bereiken. Afspraken met de participanten waren moeilijk te arrangeren en werden niet altijd nagekomen. Dit maakte de onderzoeksgroep kleiner en wellicht homogener, omdat de tieners die geïnterviewd werden wel belang hechtten aan heldere afspraken. Om de zorg aan tienerzwangeren te optimaliseren raden wij aan om dit onderzoek landelijk op grotere schaal te herhalen.

Aanbevelingen door tieners

Tienerzwangeren willen graag verloskundige zorg in de vorm van groepsconsulten gecombineerd met individuele consulten én casemanagement om continuïteit van zorg te ontvangen.

“De groepsconsulten vond ik wel een goed idee. Eh, daar leer je dan ook wel heel wat van. Want je krijgt natuurlijk wel informatie die je op zo'n één op één niet veel krijgt. Meestal is dat een kwartiertje effe controle, that's it.”

